

N:o 316.

Af Herr Jan Andersson: Angående stadgande af vissa villkor för beviljande af det anslag, som Kongl. Maj:t äskat till fortsättande af Statens jernvägsbyggnader.

Uti en hos Hedervärda Bondeståndet, vid riksdagen 1865—1866, väckt motion ansåg jag mig böra fästa uppmärksamheten derpå, att, så väl för byggandet af våra jernvägar som för bedrifvandet af rörelsen derå, årligen till utlandet utginge betydliga belopp för derifrån införskrifna materialier och redskap, samt att, om man sammanräknade dessa belopp för den tid, som då förflutit från det Statens jernvägar började att anläggas, summan deraf uppginge till icke mindre än 12 millioner R:dr.

På grund af så väl det allmänt erkänt stora företräde, det Svenska jernet egde framför det utländska, hvilket till jernvägarne användes, som äfven, i betraktande af det särdeles dryga arfvode, hvilket utgått till den person, som uti utlandet verkställt uppköpen, ansåg jag mig böra föreslå, det Rikets Ständer måtte för sin del besluta att hos Kongl. Maj:t i underdånighet anhålla, det Kongl. Maj:t täcktes i nåder anbefalla Statens Jernvägsstyrelse att för framtiden tillse, att de effekter, som erfordrades för Statens jernvägar, måtte i främsta rummet inom riket uppköpas, om ock priset skulle ställa sig något högre än i utlandet, samt att, om något från utlandet oundgängligt måste anskaffas, provisionen för besväret dermed måtte genom uppgörelse på förhand bestämmas att utgå efter de billigaste grunder och ingalunda, såsom dittills varit förhållandet, beräknas till 2 procent af upphandlingsbeloppet.

Denna min framställning lyckades likväl icke att, hvarken hos Stats-Utskottet eller hos Rikets Ständer, vinna det afseende, jag då ansåg och ännu fortfarande anser den hafva förtjenat.

Den motgång, mitt ifrågavarande förslag då rönt, bör likväl icke utgöra hinder för mig att ånyo framställa denna fråga till Nationalrepresentationens be-

hjärtande, och detta så mycket heldre som samma fråga, hvilken vid den nyssnämnda riksdagen afsåg vår sjunkande bergsindustris befrämjande och upprätthållande under år efter år försämrade konjunkturen, numera synes böra få den utsträckning, att uppmärksamheten må fästas derpå att, utom det vi ega rika lager af brännstoff, i godhet fullt jemförlig med den, som för jernvägsdriften begagnas i en del af södra Tyskland, nyligen inom landet upptäckts betydligare tillgångar af stenkol, hvilka, efter hvad blifvit utrönt, äro fullt användbara för jernvägsdriften och genom hvilkas begagnande vi skulle kunna inbespara de flera millioner R:dr, hvilka för berörda ändamål ärligen erläggas till utlandet. Man får vid denna frågas bedömande icke heller lemna ur sigte, att Svenska Staten, för att betala räntor och annuiteter å de lån, som blifvit utrikes upptagna dels för utförandet af våra jernvägsbyggnader och dels för ordnandet, efter förändrade grunder, af rikets hypotheksväsende, måste under en lång tidrymd vidkännas en årlig utgift af omkring 12 millioner R:dr; och det torde vid sådant förhållande vara en oafvislig pligt för en hvar att, efter måttet af sin förmåga, tillse, att det inom riket befintliga rörelsekapital, som, äfven om man afser från nyssberörda så betydliga årliga utgift, knappast kan antagas vara tillräckligt för våra näringars behof, icke utan ett samvetsgrannt öfvervägande af skälen för och emot förminskas genom inköp på utländska platser af artiklar, hvilka kunna inom landet erhållas.

En närmare utveckling af detta ämne torde vara så mycket mindre nödig, som, efter min uppfattning, saken, så att säga, talar för sig sjelf; och då härtill kommer, att Kongl. Maj:t, uti sin till Riksdagen aflåtna nådiga Proposition angående Statsverkets tillstånd och behof, äskat, dels för bestridandet af 1870 års omkostnader vid jernvägsstrafiken ett, mot anslaget för innevarande år, med 157,000 R:dr förhöjdt eller i hel summa till 4,300,000 R:dr beräknadt förslagsanslag, dels för fortsättning år 1870 af jernvägsarbetena emellan Carlstad och Arvika 3,100,000 R:dr, dels ock, för uppförande af stationshus jemte banhall för sammanbindningsbanan genom Stockholm, 300,000 R:dr, eller tillsammans 7,700,000 R:dr; — får jag, på grund af hvad sålunda blifvit anfördt, vördsamt hemställa:

att Riksdagen, vid anvisande af anslag för nu ifrågavarande, af Kongl. Maj:t uppgifna behof, måtte fästa det vilkor, att ej mindre för fortsättande af Statens jernvägsbyggnader, än äfven för rörelsen å Statens jernvägar, skall i främsta rummet användas materiel af Svensk produktion, äfvensom särskildt för jernvägsdriften de tillgångar af stenkol och brännstoff, hvilka inom landet förefinnas.

Om remiss till Stats-Utskottet af denna min motion anhålles.

Stockholm den 27 Januari 1869.

Jan Andersson

från Stora Kopparbergs län.